

כנס איגוד רפתני

בשנים האחרונות יש תנועה מבורכת של יציאת רפתנים לביקורים מקצועיים בחו"ל. המפגש הבלתי אמצעי עם עמיתים ושותפים למקצוע, מעשיר מאוד את היוצאים ותורם להם להכיר וללמוד את הנעשה במקומות אחרים וגם להיווכח שכל הרפתנים בעולם מוטרדים מאותן דילמות מכש.

במרכז האיגוד ושם הם מתרגמים את סוגי הנתונים השונים לבסיס שווה. בצורה זו ניתן לבחון את הרווחיות בין המדינות השונות ואת ההשפעה של מדיניות הממשלות על רווחיות הרפת.

כל הנתונים מתפרסמים בעילום שם, שם המדינה מופיע יחד עם מספר קוד, כך שרק הרפתן הבודד, ישלח את הנתונים וידוע את מספר הקוד שלו, יכול ללמוד על הביצועים שלו ביחס לרפתנים במדינות האחרות. הקוראים האחרים יכולים לראות את נתוני המדינה בלבד. כדי שהנתונים המגיעים מכל מדינה ומדינה יהיו ברי השוואה, יש צורך שיותר רפתנים מאותה מדינה, ישלחו את הנתונים שלהם לאיגוד. באם רוצים שנתוני ישראל ילקחו בחשבון השוואתי אמיתי, יש לשאוף שעוד רפתנים ישראלים ישלחו את הנתונים שלהם. לירון תמיר, החשב של מועצת החלב, מוכן לעזור לסדר את הנתונים, כדי לשלוח אותם לאיגוד. פעולה זו לוקחת מעט זמן ותשומת לב ובתמורה מקבל הרפתן ניתוח לשיפור הביצועים הכלכליים שלו - פעולה כדאית בהחלט.

גולת הכותרת של האיגוד היא הכנס השנתי הנערך במדינה שונה, בכל פעם. בשנה שעברה נערך הכנס בפולין, השנה בוויילס (בריטניה) ובשנה הבאה בצרפת. לאחר חברות של מספר שנים באיגוד, נסעתי השנה עם אשתי לכנס בוויילס. בכנס השתתפו מעל 200 רפתנים מ-17 מדינות ברחבי אירופה וכולם באו ללמוד, להשמיע ולשמוע אחד מהשני, האווירה הזכירה את הכנס המדעי השנתי שלנו, שבו כולם מחליפים דעות וחוויות וזה גם מפגש חברתי. מיד עם הגיענו התכנסנו כולנו, באולם המרכזי כדי לשמוע את סדרת ההרצאות הראשונה שכללה, מעבר לברכות ופתיחה רשמית של נשיא האיגוד, גם הרצאה של יו"ר חברת המזון הבין-לאומית ARLA FOODS. בהרצאתו הוא הדגיש את כוחן העולה של רשתות השיווק והדרישה שלהן לייצור מוצרים תחת שמם ובמחיר נמוך, הדילמות שעומדות לפני חברות המזון - האם לקנות את חומר הגלם (חלב זול) המיוצר במדינות, שבהן עלות העבודה זולה ולשנע את המוצרים ברחבי העולם או לייצר ולמכור במדינות העשירות. כמו-כן, השפעת פתיחת הגבולות ההסכמי הסחר הבין-לאומיים.

לפני מספר שנים הצטרפתי מיוזמתי לאיגוד (E.D.F.) משום שאני חושב שיש ערך רב לתקשורת ישירה עם רפתנים במדינות אחרות, לשמוע מהם ישירות על העובר עליהם ואיך הם מתמודדים עם ניהול הרפת והפרנסה מהענף.

באיגוד חברים, רפתנים מכל רחבי אירופה ובעלי רפתות מכל הגדלים: מ-250 אלף ליטר ועד מעל ל-2 מיליון ליטר. גם הרכב המשקים רחב, מיצרני חלב בלבד ועד משק מעורב ולכן כל אחד מאתנו יכול למצוא משק מקביל במדינה שונה, שניתן להשתוות אליו.

בכל רבעון נשלח עיתון לכל החברים ובו מופיע מאמר ממזכיר האיגוד הכולל עדכונים על הנעשה באיגוד וכן על נושאים מגוונים בענף החלב. כמו-כן, מאמרים שנכתבו ע"י הרפתנים עצמם - אחד מכל מדינה הנותן תמונת מצב על הקורה אצלו בחצר ובמדינה.

יונתן (מימין) בחברת מנהלי הארגון

פעולה נוספת המתבצעת באיגוד היא השוואת מחיר החלב לרפתן הבודד באופן רצוף, בעזרת נתונים המתקבלים ישירות מהרפתנים ולא ממועצות החלב השונות, ולכן המספרים הם לא תיאורטיים, אלא מציאות של כל רפתן ורפתן.

בנוסף להשוואת מחירי החלב, שולחים בסוף כל שנה, חלק מהרפתנים, את כל הנתונים הכלכליים שלהם לעיבוד

רפת דגם ניוזילנדי

בהמשך הכנס היתה חלוקה לקבוצות דיון והרצאות עד הצהריים ואחר כך חולקנו לארבע קבוצות ויצאנו לביקורים במשקים, בכל יום ביקרנו בשני משקים. כל משק עם הייחוד שלו. בסה"כ ביקרנו בארבעה משקים שונים.

אצלם יש הבנה של המערכת הכלכלית, שההשקעות במשק הם לתקופה ארוכה ולכן ניתנות להם הלוואות ארוכות טווח (25-30 שנה) בריבית נמוכה (2-3 אחוז) שהמשק יכול לעמוד בהם

המשק המעניין ביותר מבחינתי היה משק שנבנה לפי הדגם של רפתות ניו-זילנדיות שבו אין מבנים ועובדת אחת חולבת בקצב של 150 ראש לשעה. **חולבת אחת - 150 ראש בשעה:** המכון הוא קו עליון, אין זיהוי ואין הכנה לפני חליבה. הפרות נכנסות והחולבת מרכיבה את אשכול החליבה ועוברת הלאה לפרה הבאה, מסיימת צד אחד וחוזרת להתחלה, מורידה מהפרה הראשונה ומרכיבה על הפרה ממול וכך חוזר, מחזור אחרי מחזור בלי הפסק וכל זה מבלי לטבול לפני או אחרי, הוצאת צליפים וכו'.

במידה והחולבת מגלה פרה עם דלקת או כל בעיה אחרת, שעלולה לעכב את קצב החליבה, הפרה הזו מופרדת ונחלבת בסוף עם כל הפרות הבעייתיות. **(זהירות בטרם מאמצים את השיטה - י.מ.)**

כל העדר עובד על עונת המלטה אחת בשנה ולכן אין בעיה של פרות קולוסטרום באמצע החליבה.

למרות שלפי הידוע לנו, חליבה כזו היא אסון לאיכות החלב, רפת זו מייצרת חלב באיכות מעולה כל השנה.

מסתבר שם שלמכון החליבה וצורת החליבה שבו, השפעה הרבה יותר קטנה על איכות החלב, ממה שאומרים לנו כל המומחים. תנאי המחייב של הפרות בעלי השפעה הרבה יותר מכרעת, ממה שאנו נוטים לחשוב ולהשקיע בו, כספית וגם טיפולית. דבר זה חזר על עצמו בעוד משקים שראינו בסיורים שלנו.

לצערנו אין לנו השטחים ומזג האוויר האידיאליים כמו באירופה וניו-זילנד ולכן אנו

לכולנו, לדוגמה היקף ההשקעות במשק. אצלם יש הבנה של המערכת הכלכלית, שההשקעות במשק הם לתקופה ארוכה ולכן ניתנות להם הלוואות ארוכות טווח (25-30 שנה) בריבית נמוכה (2-3 אחוז) שהמשק יכול לעמוד בהם ולא כמו בארץ שלנו שההשקעות הן לתקופה ארוכה, אבל המימון ניתן לתקופה קצרה ובריבית גבוהה, הגורם לחוסר יכולת של משקים רבים להשקיע, להתקדם ולשרוד.

לאחר הכנס נסענו לתערוכה החקלאית המרכזית של בריטניה וראינו איך מכינים פרות לתצוגה. (לחבר'ה של שיאון, יש עוד הרבה מה ללמוד...)

לכל הרפתנים אני ממליץ לצאת מהרפת בבית ולהתחבר עם רפתנים ממקומות אחרים בעולם. יש הרבה מה ללמוד מהם, לחיבור הישיר יש יתרונות בעלי ערך רב. ■

הכנת הפרה לתערוכה

חייבים למצוא את הדרך המתאימה ביותר לנו ולא להעתיק כל פתרון הנראה במקומות אחרים.

מקום נוסף שבו ביקרנו, הוא רפת נסיונית הדומה לרפת של מכון וולקני שלנו, שם מחזיקים מספר עדרים שחלקם נחלבים ברובוט חליבה וחלקם במכון רגיל, חלקם מקבלים הזנה יקרה ותנובה גבוהה, חלקם הזנה זולה ותנובה נמוכה, בודקים את מקדם הרווחיות של כל עדר ועלות ייצור ליטר חלב, כדי ליעץ לרפתנים מהו לדעתם השילוב הנכון. בנוסף הם מפתחים עדר שהוא שילוב של פרות ניו-זילנדיות מוזרעות עם הגזע המקומי, כדי לקבל פרות הניזונות רק ממרעה טבעי. הפרות מאד קטנות ומגיעות לתנובה של כ-5,000 ליטר בשנה, אבל הוצאות מזון נמוכות ביותר. דבר זה אפשרי במקום שיש מרעה כל השנה (כ-2,500 מ"מ גשם בשנה). הערב האחרון היה חגיגי ומסכם והשתתפו בו כל הרפתנים כולל הרפתנים שאירחו אותנו במשקים שלהם וגם הממונה על החקלאות בוויילס מטעם הממשלה. בדבריו סיפר על ההתקדמות העצומה בתעשיית החלב במדינה שבה נמכרים כיום מעל 10 סוגי גבינה קשה ייחודיים לאזור, לעומת רק 2 סוגים שנמכרו שם, לפני שנים מעטות.

במהלך הכנס שוחחנו באופן ישיר עם רפתנים ממדינות אחרות על הבעיות המשותפות